

Financiële analyse

Hoe 'gezond' zijn de West-Vlaamse ziekenhuizen?

Inge Taillieu & Sabine Traen, POM West-Vlaanderen

Jaarlijks publiceert grootbank Belfius de MAHA-studie (Model for Automatic Hospital Analysis), een financiële doorlichting van de Belgische ziekenhuizen. POM West-Vlaanderen hield de cijfers van de West-Vlaamse ziekenhuizen tegen het licht en vergeleek ze met de nationale cijfers. Daaruit blijkt onder meer dat de courante resultaten in West-Vlaanderen iets rooskleuriger zijn dan de Belgische situatie.

POM West-Vlaanderen analyseerde de jaarrekeningen van de elf algemene en de twee revalidatieziekenhuizen in West-Vlaanderen voor de boekjaren 2016, 2017 en 2018.

De dertien West-Vlaamse ziekenhuizen realiseerden in 2018 samen een omzet van **2,13 miljard euro**. Opvallend is dat de ziekenhuizen er net in slaagden om het jaar af te sluiten met een positief bedrijfsresultaat, met name **3,49 miljoen euro**. Wanneer we de financiële kosten en opbrengsten in rekening brengen, wordt het courant resultaat verder positief tot 10,97 miljoen euro. Met de uitzonderlijke resultaten bijgeteld, klimt de nettowinst zelfs tot iets meer dan 44 miljoen euro.

In vergelijking met de nationale cijfers op het vlak van bedrijfsresultaat scoren de West-Vlaamse ziekenhuizen minder goed. De Belgische ziekenhuizen realiseerden namelijk een positief resultaat van 230 miljoen euro op een omzet van 15,54 miljard euro, ofwel 1,5%.

De West-Vlaamse ziekenhuizen zetten daar een bedrijfsresultaat van 0,2% tegenover.

Op basis van de courante resultaten is de West-Vlaamse situatie net iets rooskleuriger dan de Belgische (0,5% ten opzichte van 0,2%). Bovendien bleven de courante resultaten van de West-Vlaamse ziekenhuizen over de afgelopen drie jaar min of meer stabiel (zie grafiek 1).

Wanneer we het West-Vlaamse ziekenhuislandschap van dichterbij bekijken, stellen we vast dat vier van de dertien ziekenhuizen verlieslatend zijn. Dat is een verdubbeling ten opzichte van vorig jaar. Wanneer we echter het courant resultaat bekijken, blijven er in 2018 nog drie ziekenhuizen met een negatief resultaat over. Als we ook de uitzonderlijke resultaten in rekening brengen dan zijn de resultaten van alle West-Vlaamse ziekenhuizen in 2018 wel positief (zie tabel 1).

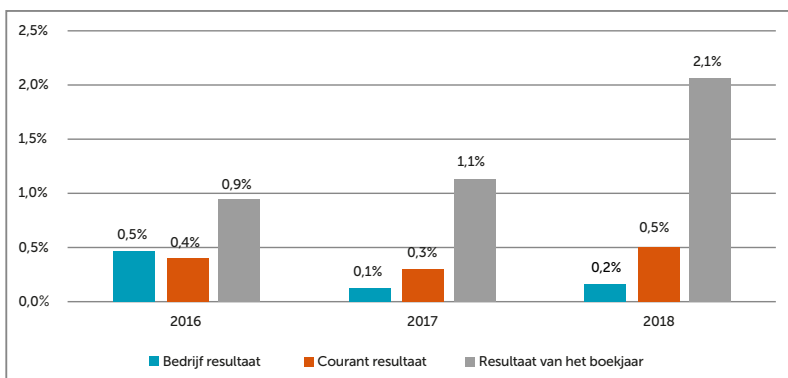
De cashflowpositie – dat is de mate

waarin de West-Vlaamse ziekenhuizen aan hun korte termijnverplichtingen kunnen voldoen – kent een constant verloop. Daarnaast stijgt de cashflow op zich al drie jaar op rij (zie grafiek 2). Bovendien is er in 2018 in geen enkel West-Vlaams ziekenhuis sprake van een negatieve cashflow. Over de afgelopen drie jaar zagen vijf ziekenhuizen hun cashflow stijgen met meer dan 20%, bij vijf bleef de stijging tussen de 5 en 11%, terwijl bij drie ziekenhuizen de cashflow daalde.

Globaal genomen hebben de West-Vlaamse ziekenhuizen een balanstotaal van 3,81 miljard euro. Dat is een toename van 1,9%. Opvallend is het hoge niveau van het eigen vermogen in onze provincie: 38% ten opzichte van 23% voor de Belgische ziekenhuizen.

Ook de omzet van de West-Vlaamse ziekenhuizen steeg in 2018. Algemeen genomen konden we een stijging van 8,1% noteren. Dit vertaalt zich in een totale omzet van 2,13 miljard euro. Procentueel gezien is dit een sterkere stijging dan op Belgisch niveau (5,1%). Voor de West-Vlaamse ziekenhuizen is de grootste factor in de omzettoename, de bijdrage van de honoraria van de artsen, die met 15,3% steeg naar 751.675 euro. Op Belgisch niveau bleef die stijging beperkt tot 5,3%. Ook de farmaceutische producten leverden een belangrijke bijdrage aan de omzetsijging in de West-Vlaamse ziekenhuizen. Ze gingen er met 11,7% op vooruit, naar 372.952 euro. In twee jaar tijd is er zelfs een groei van

Grafiek 1: evolutie van het resultaat van de West-Vlaamse ziekenhuizen

Bron: Belfirst, Bureau van Dijk, verwerking: afdeling DSA, POM West-Vlaanderen

23% op de omzet van de farmaceutische producten.

De personeelskosten blijven onder controle. Met een stijging van 6,2% evolueren ze minder dan de omzet, maar we dienen hier ook aandacht te hebben voor de stijging in de kosten van uitzendkrachten.

Wanneer we ten slotte de schuldenlast van de West-Vlaamse ziekenhuizen onder de loep nemen, zien we dat de leningen op lange termijn 1,36 miljard, of 35,6%, van de balans uitmaken.

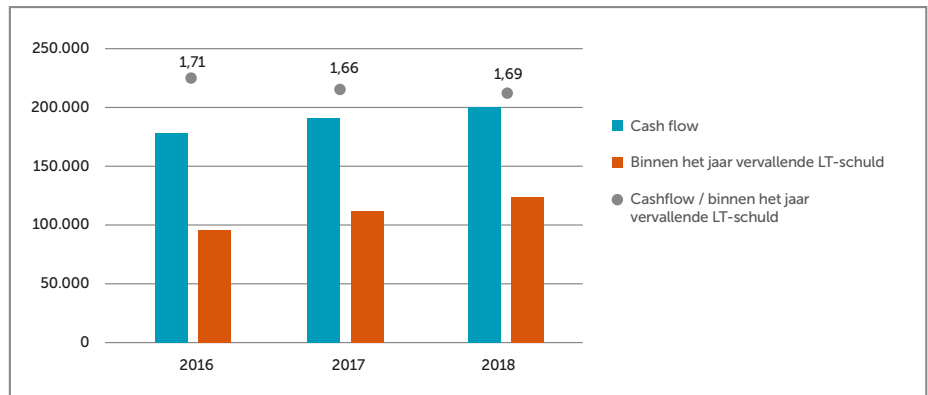
Dat is een kleine daling in vergelijking met vorig jaar (36,7%). De kortetermijnschulden namen dan wel weer toe met 30 miljoen euro (+4,5%). Deze schulden vertegenwoordigen 18,4% van de totale schuld, maar dat percentage ligt wel in lijn met de voorbijgaande jaren. Het Belgische niveau van de kortetermijnschuld ligt in vergelijking met de West-Vlaamse situatie beduidend lager, met name 5,7% van de totale schuld.

In de digitale versie geven we uitleg over de diverse financiële parameters.

Tabel 1: overzicht van de resultatenrekening van de West-Vlaamse ziekenhuizen

Indicatoren (in dzd euro)	2016	2017	2018	2017-2018
I. Bedrijfsopbrengsten	2.137.857	2.226.373	2.399.788	+7,8%
A. Omzet	1.914.779	1.972.977	2.133.701	+8,1%
II. Bedrijfskosten (-)	2.128.768	2.223.823	2.396.295	+7,8%
III. Bedrijfsresultaat	9.088	2.550	3.492	+37,0%
IV. Financiële opbrengsten	33.884	37.255	45.338	+21,7%
V. Financiële kosten (-)	35.179	33.833	37.866	+11,9%
VI. Courant resultaat	7.793	5.972	10.965	+83,6%
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	28.023	46.117	59.144	+28,2%
VIII. Uitzonderlijke kosten (-)	17.628	29.885	25.957	-13,1%
IX. Resultaat van het boekjaar	18.189	22.205	44.151	+98,8%

Grafiek 2: evolutie van de cashflow en de langetermijnschuld

Definities

Bedrijfsresultaat: dit is de brutomarge verminderd met enerzijds de kosten voor bezoldigingen en sociale lasten en anderzijds de niet-kaskosten en overige bedrijfskosten.

Brutomarge: dit zijn de bedrijfsopbrengsten min de voorraden en leveringen en de diensten en bijkomende leveringen.

Cashflow: is het verschil tussen de kasopbrengsten en de kaskosten en belastingen.

Courant resultaat: wordt berekend door bij het bedrijfsresultaat de financiële opbrengsten op te tellen en de financiële kosten af te trekken.

Eigen vermogen: bestaat uit 1) dotaties, inbreng en giften in kapitaal, 2) herwaarderingsmeerwaarden, 3) reserves, 4) overgedragen resultaat, 5) investeringssubsidies en 6) sluitingspremies.

Uitzonderlijk resultaat: dit is het saldo van uitzonderlijke opbrengsten en uitzonderlijke kosten. Deze uitzonderlijke opbrengsten en kosten houden geen verband met de operationele en financiële activiteiten van de ziekenhuizen.

